

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут природокористування та
гуманітарних наук
Кафедра філософії і суспільних наук

Робоча програма Історія світової культури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис)

Шаkun Н.В.
(прізвище та ініціали)

« 01 » вересня 2025 р.

Розробник (-и): Мельник О.Є., доцент, к.філос.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена на засіданні кафедри філософії і суспільних наук
(назва кафедри)

Протокол від «01» вересня 2025р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:
(підпис)

Шаkun Н.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова.
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 рік навчання / 3 семестр ОПП Аналітика суспільно-політичних процесів.
Викладач (-і)	Мельник Ольга Євгенівна, доцент кафедри філософії і суспільних наук, к.філос.н.
Профайл викладача (-ів)	https://dfss.stu.cn.ua/kafedra/komanda/komanda-melnyk-o/
Контакти викладача	o.melnik@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Питання культури посідають важливе місце в системі гуманітарних дисциплін, які вивчаються у вищій школі, адже від гуманітарної освіти залежить творчий потенціал особистості. Це обумовлює актуальність курсу «Історія світової культури», робить його матеріали такими, що мають практичне значення для якісної культурологічної підготовки здобувачів вищої освіти. Матеріали курсу знайомлять здобувачів вищої освіти з вузловими етапами історії культури різних країн. Виклад матеріалу подається за основними етапами розвитку культури – від первісного суспільства до сьогодення. Це дає можливість краще усвідомлювати поступальний рух людської цивілізації та зростання рівня матеріальної і духовної культури людства.

Реконструкція культурно – історичного процесу, при викладі даного курсу, тісно пов'язана з висвітленням елементів теорії культури – проблем етносу, мови, інтерпретації понять і термінів, процесу наукової і художньої культури тощо.

Виклад матеріалу базується на певних історичних традиціях дослідження культури, а також численних культуротворчих джерелах, які допомагають об'єктивно оцінити пам'ятки культури загальнолюдського значення.

3. Мета та цілі курсу. Метою вивчення навчальної дисципліни є вироблення у здобувачів вищої освіти (ЗВО) розуміння загальних процесів розвитку світової цивілізації, вміння оцінювати явища культури в контексті світової історії, застосовувати набуті знання для аналізу сучасного стану світового та вітчизняного суспільства.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має набути або розширити загальні (ЗК) та фахові (СК) компетентності передбаченні освітньою програмою.

ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

4. Результати навчання. Здобувач має досягти або вдосконалити такі програмні результати навчання:

ПРН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

ПРН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни ЗВО повинен **знати:** найважливіші періоди розвитку світової культури та їх досягнення (культура первісного суспільства, антична культура, культура Середніх віків, культура Відродження, культура Реформації та Просвітництва, культура XIX і XX століть, проблеми розвитку світової культури в сучасних умовах). ЗВО повинен **вміти:** аналізувати найважливіші тенденції розвитку світової культури, бачити їх взаємозв'язок, вплив на всі сфери суспільного життя. Особливе вміння ЗВО повинні проявити при аналізі проблем сучасного культурного розвитку.

5. Пререквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є базові знання з дисципліни «Історія української державності і культури».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Семінарські (практичні) заняття	16
Самостійна робота	80
Всього кредитів	4 (120 годин)

Форма проведення занять – лекційні, семінарські (практичні), самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

7. Тематика курсу.

Модуль І. Культура від найдавніших часів до Середньовіччя.

Тема 1. Предмет і завдання курсу. Культура первісного суспільства.

Структура культурологічного знання. Культура як історична категорія. Матеріальна і духовна культура. Структура духовної культури. Функціонування духовної культури в суспільстві. Історія культури – складова частина багатовікової світової історії. Світова культура як цілісна система. Наукова періодизація культури первісного суспільства. Найдавніша людина. Поява homo sapiens. Матеріальна культура доби палеоліту та мезоліту. Розвиток соціальної організації: первісне стадо, рід. Шлюбні відносини: ендогамія, екзогамія. Зародження релігійних вірувань. Форми первісної релігії: анімізм, магія, фетишизм, тотемізм. Обряд ініціації, його роль у житті первісної людини. Первісне мистецтво: печерні настінні розписи, кістяна скульптура, найдавніші прикраси.

«Неолітична революція» та найважливіші досягнення ранньої землеробської культури. Перехід до відновлювальних форм господарства. Здобутки матеріальної культури доби неоліту. Розвиток соціальної організації та шлюбу. Племя. Парна сім'я. Матріархат. Бронзовий та ранній залізний вік. Вдосконалення знарядь праці. Занепад родового ладу. Перехід до патріархату, утвердження моногамного шлюбу. Зародження держави.

Тема 2. Культура давніх цивілізацій.

Стародавні цивілізації як культурний феномен. Особливості культурної еволюції Стародавнього Сходу. Шумери – творці найдавнішої цивілізації світу. Аккад. Цивілізація Вавилону. Сільське господарство. Ремесла. Архітектура й містобудування. Духовна культура. Писемність та література. Мистецтво.

Періодизація культури Стародавнього Єгипту. Архітектура та будівництво. Релігійно-міфологічна свідомість та світосприйняття. Мистецтво. Культура Мохенджодаро і Хараппи – найдавніша цивілізація Стародавньої Індії. Її головні здобутки. Особливості розвитку та культурні досягнення Стародавнього Ірану. Арійське завоювання і нові тенденції культурного розвитку в добу Рігведи. Брахманізм. Станово-кастова система. Індуїзм. Буддизм та його вплив на засадничі принципи життя суспільства. Досягнення духовної культури. «Махабхарата» та «Рамаяна».

Періодизація культури Стародавнього Китаю. Ієрогліфічна писемність. Найвідоміші винаходи: компас, спідометр, порцеляна, папір, книгодрукування, порох та ін. Здобутки науки. Китайська медицина. Архітектура, будівництво. Великий китайським мур, Великий канал. Духовна культура Стародавнього Китаю. Філософсько-релігійні та етико-політичні вчення: даосизм, конфуціанство, буддизм. Їх вплив на духовну культуру та мистецтво Стародавнього Китаю.

Тема 3. Антична культура.

Егейська культура. Крит. Мікени. Троянська війна. Культура героїчного періоду. Давньогрецький епос, міфологія. Архаїчний період. Формування полісної системи. Грецька колонізація. Гомер: «Іліада» та «Одіссея». Гесіод. Грецька лірика. Саффо. Архітектура і мистецтво. Мілетська філософська школа. Піфагор та піфагорійці.

Класичний період та його особливості. Грецький театр: Есхіл, Софокл, Еврипід, Арістофан. Ораторське мистецтво. Сократ, Демосфен. Феномен розвитку науки: Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель, Гіппократ, Геродот, Фулідід. Розквіт архітектури та мистецтва. Давньогрецькі ордери: доричний, іонічний, корінфський. Акрополь.

Особливості скульптури. Фідій, Поліклет, Скопас, Пракситель, Лісіпп. Культура еллінізму – синтез грецької та східної культур. Поява нових філософських течій: стоїцизм та епікурейство. Література доби еллінізму. Розвиток містобудування: Олександрія, Селевкія, Пергамський вівтар. Школи скульптури: родоська, пергамська, олександрійська.

Періодизація культури Стародавнього Риму. Здобутки етрусського періоду. Релігія, побут, мистецтво. Вплив етрусків на культурний розвиток Стародавнього Риму. Римська культура доби республіки, грецький вплив та його значення. Римська література: Плавт, Теренцій, Порцій Катон Старший, Цезар, Салюстрій, Цицерон. Лірична поезія: Катулл. Мистецтво та архітектура. Громадянські війни I ст. до н.е. і встановлення імперії. Культ імператорів. Нові досягнення в архітектурі та містобудуванні.

Філософські течії: стоїцизм (Сенека, Марк Аврелій), неоплатонізм (Плотін, Прокл, Ямвлій). Виникнення християнства. Біблія як форманта культури. Географія Страбона. Досягнення медицини (Гален). «Золотий вік» римської літератури: Вергілій, Горацій, Овідій. Історичні праці. Тит Лівій, Корнелій Тацит, Гай Светоній. Римський скульптурний портрет. Світове значення античної культури.

Тема 4. Культура Візантії. Культурні здобутки середньовічного Сходу.

Візантія в історії світової культури. Культура Візантії – «міст» від античності до середньовіччя, «міст» між культурою Заходу і Сходу, особливий вияв їхнього синтезу. Філософська думка. Неоплатонізм. Прокл. Псевдо-Діонісій Ареопагіт. Іконоборство. Іконошанувальництво. Іоан Дамаскін. Федор Студит. Раціоналізм. Михаїл Пселл. Містицизм. Ісихазм. Григорій Палама.

Література. Поезія гімнів. Пригодницькі романи. Східна патристика: Іоан Златоуст, Григорій Нісський, Василій Кесарійський, Григорій Назіанзін. Освіта: Магнаврська школа. Константинопольський університет. Початкова школа. Наука. Лев Математик. Музика. Літургійні співи. Образотворче мистецтво й архітектура. Мозаїка. Фреска. Станкова ікона. Візантійський архітектурний стиль. Софія Константинопольська. Культура арабомусульманського Сходу: Коран як джерело ісламського віровчення, ісламське право, структура суспільства, наука та освіта, літературно – мистецьке життя.

Культура середньовічної Індії: релігійне життя, суспільно – політичні процеси, наука та освіта, література і мистецтво. Культура Китаю: роль буддизму, політико – юридична структура суспільства, суспільна думка, література, мистецтво, наука та освіта.

Тема 5. Культура Західноєвропейського Середньовіччя.

Теоретичні засади Західноєвропейського Середньовіччя. Феодальні відносини. Панування церкви в духовному та культурному житті. Теоцентризм. Аскетизм. Боецій, Кассіодор, створення семизначної системи шкільних наук («сім вільних мистецтв»). Романський стиль в архітектурі та мистецтві. Готика. Університети та їх роль в культурі середньовічної Європи. Схоластика. Куртуозна рицарська література. Мінезінгери, трубадури. «Пісня про Роланда», «Пісня про Нібелунгів», «Пісня про Сіда», «Трістан та Ізольда».

Модуль II. Процеси культурогенезу від Відродження до сучасності.

Тема 6. Культура доби Відродження.

Ренесансний світогляд і культура. Неоплатонізм. Гуманізм. Періодизація культури Відродження. Проторенесанс. Ранній Ренесанс. Д. Чосер, Ф. Війон. Данте Аліґ'єрі. Джотто. Франческо Петрарка. Джованні Бокаччо. Мазаччо. Донателло. Брунеллескі. Філософські засади Високого Відродження. Тенденції синтезу та узагальнення в мистецтві. Микола Кузанський, Лоренцо Валла, П'єтро Помпонацці. Сандро Ботічеллі, Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонаротті. Пізнє Відродження. Модифікація ренесансної культури: маньєризм, пантеїзм, макіавеллізм, утопізм. Джордано Бруно. Ніколо Макіавеллі. Томас Мор. Томазо Кампанелла. Франсуа Рабле. Мігель Сервантес. Уільям Шекспір.

Тема 7. Виникнення та початкові етапи культури Нового часу.

Реформація і генезис культури Нового часу. Мартін Лютер. Ульріх Цвінглі. Жан Кальвін. Протестантська етика та її вплив на формування капіталістичних суспільних відносин. Наукова революція XVII ст. та формування світоглядних засад культури Нового часу. Лондонське наукове товариство. Ісаак Ньютон. Паризька природничо-наукова академія. Христіан Гюйгенс. Галілео Галілей. Йоган Кеплер. Вільям Гарвей. Френсіс Бекон. Рене Декарт. Деїзм. Блез Паскаль. Особливості розвитку художньої культури XVII ст. Бароко та класицизм. Лопе де Вега, Джон Мільтон, П'єр Корнель, Жан Расін, Мольєр. Нові напрямки в музиці. Поліфонія. Йоган Себастьян Бах, Георг Фрідріх Гендель. Живопис. Пітер Рубенс, Антон ван Дейк, Дієго Веласкес, Франс Гальс, Рембрант, Нікола Пуссен, Клод Лоррен. Скульптура й архітектура. Джованні Берніні, Франческо Борроміні.

Тема 8. Культура епохи Просвітництва.

Просвітництво як культурно-історичний феномен, його витоки та основні засади. Ф.М. Вольтер, Й. Гердер, І. Кант, П. Гольбах. Раціоналістична філософія. Енциклопедизм. Англійське просвітництво. Дж. Локк, Д. Юм, Дж. Толанд. Французьке просвітництво: Ж. Мельє, М.Ф. Вольтер, Ж. Руссо, Ш.Л. Монтеск'є, Д. Дідро, Ж.-Л. Д'Аламбер та видання «Енциклопедії». Її вплив на соціокультурну ситуацію в Європі. Німецьке просвітництво. І. Кант, І. Лессінг, Й.В. Гете, Й.Ф. Шіллер, Й.Г. Гердер. Зростання ролі літератури в житті суспільства. Д.Дефо, Дж. Свіфт, Р. Бернс. Літературна спадщина Ф. Вольтера, Ж. Руссо, Д. Дідро, П. Бомарше, Й. В. Гете, Й.Ф. Шіллера. Особливості розвитку мистецтва доби Просвітництва (архітектура, живопис, музика, театр). Рококо. Ж.А. Ватто, Ф. Буше, Ж.О. Фрагонар. Класицизм. Ампір. Ж.Л. Давид. Музика. Й. Гайдн, В.А. Моцарт.

Тема 9. Культура XIX ст.

Особливості європейської культури XIX ст. Модернізація, індустріалізація (промисловий переворот). Початок формування громадянського суспільства, лібералізація політичної ідеології європейських держав, поширення парламентаризму. Швидкий розвиток природничих і технічних наук, вихід експериментальної науки на домінуючі позиції. Основні художні течії. Неокласицизм. Й. Гете, Й. Шіллер. Романтизм Ф. Шатобріан, Г. Гейне, Дж. Байрон, А. Міцкевич, В. Скотт, В. Гюго. Романтизм в музиці: Ф. Шуберт, Р. Шуман, Ф. Шопен, Й. Брамс, Ф. Ліст. Успіхи оперного жанру: Ж. Бізе, Р. Вагнер, Дж. Верді. Дж. Пуччіні.

Реалізм. О. Бальзак, Ф. Стендаль, Ч. Діккенс, О. Дом'є, Г. Курбе. Культурне життя кінця XIX ст. Натуралізм. Позитивізм О. Конта. Позитивістська естетика. Еміль Золя. Гі де Мопассан, Едмон Гонкур, Альфонс Доде. Імпресіонізм. Едуард Моне, Клод Моне, Огюст Ренуар, Едгар Дега, Каміль Піссаро, Альфред Сіслей. Символізм. Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артюр Рембо, Стефан Малларме, Стефан Георге, Оскар Вайлд.

Тема 10. Культура XX ст. – початку XXI ст.

Особливості та загальні тенденції розвитку світової культури XX ст.. Світові війни. Поява тоталітарних режимів. Криза бездуховності. Масова культура. Модернізм як специфічний культурний феномен. Філософсько-світоглядні підвалини модернізму. А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, З. Фрейд, К. Юнг, Ж.П. Сартр, А. Камю, Е. Гуссерль. Експресіонізм. Група «Міст». Е.Л. Кірхнер, Е. Нольде, Д. Енсор, Е. Мунк. Група «Синій вершник». В. Кандинський. А. Макке, А. Явленський, П. Клеє. О. Кокошка. Фовісти. А. Матісс, А.Дерен, А.Марке. Кубізм. Пабло Пікассо, Ж. Брак, Г. Аполінер, Р. Делоне. Авангардизм. Футуризм. Ф. Марінетті. Дадаїзм. Т. Тцара, М. Рей, Й. Баадер. Сюрреалізм. А. Брестон, Л. Арагон, П. Егюар, Сальвадор Далію. Абстракціонізм. Василь Кандинський, Піт Мондріан, Казимир Малевич, Джексон Поллок.

Культурна ситуація після другої світової війни. Феномен «культури протесту». Екзистенціалізм Ж.П. Сартра. Розвиток комунікаційних засобів. Кіно і телеіндустрія. Перетворення молодіжної моди на трансатлантичну і космополітичну. «Бітлз», «Роллінг Стоунз», «Пінк: Флойд», «Діп Перпл» та ін. Трансформація року з форми контр-культури та нонконформізму у комерціалізовану масову культуру. Стилева різноманітність року 1970-х – 1990-х рр.. Масова культура – феномен постіндустріального суспільства.

№	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання курсу. Культура первісного суспільства.	2
2	Культура давніх цивілізацій.	2
3	Антична культура.	4
4	Культура Візантії. Культурні здобутки середньовічного Сходу.	2
5	Культура Західноєвропейського Середньовіччя.	2
6	Культура доби Відродження.	2
7	Виникнення та початкові етапи культури Нового часу.	2
8	Культура епохи Просвітництва.	2
9	Культура ХІХ ст.	4
10	Культура ХХ ст. – початку ХХІ ст.	2
Разом		24

Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура Стародавньої Греції.	2
2	Культура стародавнього Риму.	2
3	Візантійська культура. Культурні здобутки середньовічного Сходу.	2
4	Культура середньовічної Західної Європи.	2
5	Культура доби Відродження.	2
6	Культура епохи Просвітництва.	2
7	Культура ХІХ ст.	2
8	Культура Заходу ХХ ст. – початку ХХІ ст.	2
Разом		16

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура Стародавньої Месопотамії.	9
2	Культура Стародавньої Індії.	9
3	Культура Стародавнього Ірану.	9
4	Культура Стародавнього Китаю.	9
5	Біблія як форманта світової культури.	9
6	Культура арабо-мусульманського Сходу.	9
7	Культура середньовічної Індії.	9
8	Культура середньовічного Китаю.	9
9	Європейська культура доби Реформації та Контрреформації.	8
Разом		80

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf. Система оцінювання знань з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. ЗВО може набрати до 75% (75 балів) підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 25% (25 балів) підсумкової оцінки на екзамені, які сумуються в загальну оцінку за курс. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти та виконання самостійної роботи. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання існують білети. Білети складаються з двох питань (1 та 2 теоретичні питання – до 12,5 балів). У 11-12,5 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 8-10 балів – відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 5-7 балів ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-4 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше). Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. За кожне виконане завдання здобувач вищої освіти отримує певну кількість балів з урахуванням максимальної кількості балів. Здобувач вищої освіти за роботу на семінарських заняттях змістовних модулів може отримати

	до 9 (9,5) балів. Складові частини оцінки: відповідь на питання (виконання індивідуальних завдань) – до 9,5 (9) балів; доповнення – до 9,5 (9) балів; запитання – до 2 балів. Загальна максимальна кількість балів за семінарські заняття – 75. Оцінюючи відповідь ЗВО, викладач керується такими критеріями, як: 8-9,5 (8-9) балів – повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 5-7 балів – ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3-4 бали – ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового семестрового контролю допускаються ЗВО, які виконали всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 35 балів і більше. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (35 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни. Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з

	розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються директором ННІ за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	---

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Культура від найдавніших часів до Середньовіччя.		0...37,5
1	Робота на I-му семінарському занятті	0...9
2	Робота на II-му семінарському занятті	0...9,5
3	Робота на III-му семінарському занятті	0...9,5
4	Робота на IV-му семінарському занятті	0...9,5
Змістовий модуль 2. Процеси культурогенезу від Відродження до сучасності.		0...37,5
1	Робота на I-му семінарському занятті	0...9
2	Робота на II-му семінарському занятті	0...9,5
3	Робота на III-му семінарському занятті	0...9,5
4	Робота на IV-му семінарському занятті	0...9,5
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...75
Семестровий контроль (Екзамен)		0...25
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення. Для проведення лекційних та семінарських (практичних) занять можуть використовуватися мультимедійний проектор, ноутбук, система відеоконференцзв'язку Microsoft Teams (для дистанційного або змішаного навчання), навчальна платформа Moodle.

10. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (35), він не допускається до складання іспиту під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання іспиту всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний диференційований залік складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

11. Рекомендована література.

1. Букач В.М. Теорія та історія культури (словник-довідник) : навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 288 с.

2. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. Київ : Центр учбової літератури. 2021. 584 с.
3. Левчук Л. Історія світової культури. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2021. 400 с.
4. Множинська Р.В Українська та зарубіжна культура: навч. посібник / Р.В. Множинська, Ф.М. Проданюк. Київ: КНУТД, 2020. 396 с.
5. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. 2-е вид. Пер. Грицайчук К., Ефремов Ю., Ларікова О. Київ : Vivat, 2020. 576 с.

Інформаційні ресурси.

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Національна історична бібліотека України м. Києва. URL: <http://www.nibu.kiev.ua/>
3. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://elib.nplu.org/>
4. Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Софії та Олександра Русових. URL: <http://www.libkor.com.ua/>

